

XII KRAJOWE FORUM
INFORMACJI NAUKOWEJ I TECHNICZNEJ
Zakopane 2013

Normy terminologiczne w informacji naukowej

Anna Matysek

Projekt został sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki
przyznanych na podstawie decyzji numer DEC-2011/01/N/HS2/01068

Norma

dokument przyjęty na zasadzie konsensu i zatwierdzony przez upoważnioną jednostkę organizacyjną, ustalający – do powszechnego i wielokrotnego stosowania – zasady, wytyczne lub charakterystyki odnoszące się do różnych rodzajów działalności lub ich wyników i zmierzający do uzyskania optymalnego stopnia uporządkowania w określonym zakresie

Normy terminologiczne

ustalają i ujednolicają terminy, oznaczenia, umowne skróty, wzory obliczeniowe, jednostki wielkości i jednostki matematyczne oraz ich definicje w ramach systemu terminologicznego danej dziedziny.

Wśród nich wyróżnia się normy:

- definicyjne;
- nomenklaturowe;
- symbolowe.

Prace normalizacyjne (krajowe)

KT 256 ds. Terminologii, Innych Zasobów Językowych i Zarządzania Treścią

(ogólne zasady i metody działalności terminologicznej oraz związanej z tym technologii, w tym zasady i metody tworzenia systemów pojęć, terminów, zasady i metody wprowadzania międzynarodowych i regionalnych norm terminologicznych oraz wymiany danych językowych pomiędzy różnymi systemami)

Prace normalizacyjne (krajowe)

KT 242 ds. Informacji i Dokumentacji

(terminologia, kompozycja dokumentów, identyfikacja i opis dokumentów, kodowanie, konwersja pism, języków informacyjno-wyszukiwawczych, przechowywanie i konserwacja dokumentów oraz zastosowanie komputerów; usługi edukacyjne)

Prace normalizacyjne (międzynarodowe)

ISO/TC 37 Terminology and other language and content resources

(standardization of principles, methods and applications relating to terminology and other language and content resources in the contexts of multilingual communication and cultural diversity)

Prace normalizacyjne (międzynarodowe)

ISO/TC 46 Information and documentation

(standardization of practices relating to libraries, documentation and information centres, publishing, archives, records management, museum documentation, indexing and abstracting services, and information science)

Normy terminologiczne (KT 242)

PN-N-09127:1987 Informacja naukowa – Zagadnienia organizacyjne i prawne – Terminologia

PN-89/N-01224 Bibliotekarstwo i bibliografia - Opracowywanie zbiorów informacji o dokumentach - Terminologia

PN-89/N-01225 Bibliotekarstwo i bibliografia - Rodzaje i części składowe bibliografii - Terminologia

PN-N-01226:1991 Bibliotekarstwo i bibliografia - Rodzaje i działalność bibliotek - Terminologia

PN-N-01227:1992 Bibliotekarstwo i bibliografia - Typologia dokumentów - Terminologia

PN-ISO 5127:2005 Informacja i dokumentacja - Terminologia

Normy terminologiczne (ISO TC 46)

ISO 5127-1:1983 Documentation and information -
Vocabulary - Part 1: Basic concepts

ISO 5127-2:1983 Part 2: Traditional documents

ISO 5127-3:1988 Part 3: Iconic documents

ISO 5127-6:1983 Part 6: Documentary languages

ISO 5127-11:1983 Part 11: Audio-visual documents

ISO 5127-11:1987 Part 11: Audio-visual documents

ISO 5127:2001 Information and documentation - Vocabulary

ISO/CD 5127 Information and documentation – Vocabulary
(2 ed.)

PN-N-09127:1987 Informacja naukowa – Zagadnienia organizacyjne i prawne – Terminologia

50 terminów w rozdziałach:

- terminologia ogólna
- ośrodki informacji naukowej, pracownicy i specjaliści
- ochrona prawna własności intelektualnej
- alfabetyczny skorowidz terminów w j.: angielskim, niemieckim, rosyjskim

PN-ISO 5127:2005 Informacja i dokumentacja - Terminologia

1180 terminów w rozdziałach:

- pojęcia podstawowe i strukturalne
- dokumenty, nośniki danych i ich części
- instytucje dokumentacyjne i ich zasoby
- proces dokumentacyjny
- wykorzystanie informacji i dokumentów
- przechowywanie i zabezpieczanie dokumentów
- aspekty prawne informacji i dokumentacji

2 edycja – 190 nowych terminów, 121 usuniętych, 7 zmodyfikowanych

Wykorzystanie norm terminologicznych - badanie

LITERATURA:

- artykuły nt. terminologii informacji naukowej;
- cytowania i bibliografie załącznikowe literatury naukowej i fachowej;

KSZTAŁCENIE:

- sylabusy przedmiotów teoretycznych na studiach INiB;
- zbiory bibliotek ośrodków akademickich kształcących w zakresie INiB.

Artykuły (Polska Bibliografia Bibliologiczna)

- Informacja naukowa - terminologia (45)
- Normalizacja w informacji naukowej (48)

A. Grochowska: *Terminologia w zakresie informacji i dokumentacji w świetle norm ISO*. „Przegląd Biblioteczny” 2003 z. 1/2, s. 43-53

A. Grochowska: *Aktualny stan normalizacji w zakresie informacji i dokumentacji*. Warszawa 2005. W: *Automatyzacja bibliotek publicznych*. s. 51-67

Cytowania (CYTBIN, Google Scholar)

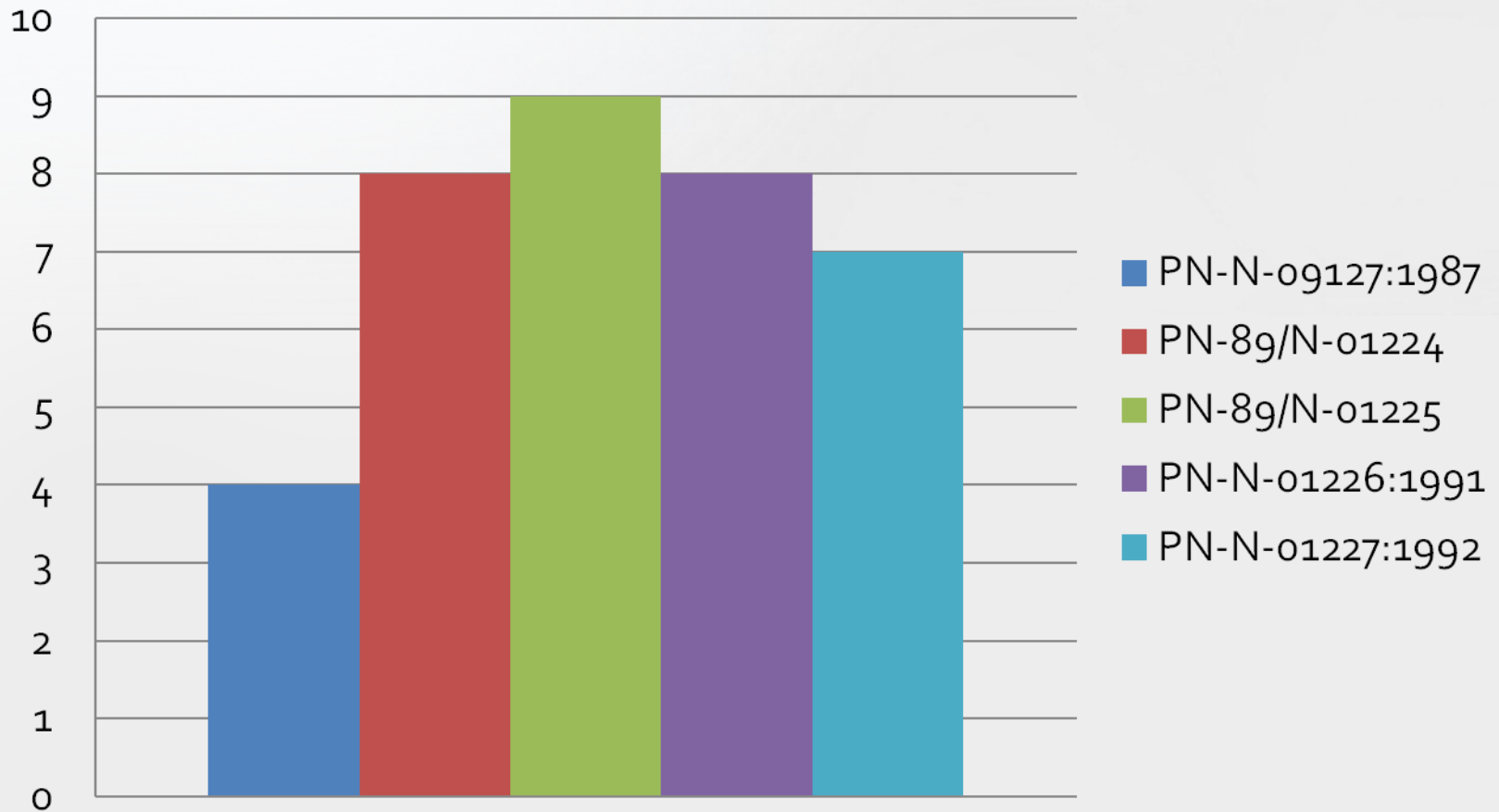
CYTBIN	Google Scholar
PN-N-09127:1987 Zagadnienia organizacyjne i prawne – Terminologia	
1	2
PN-89/N-01224 Opracowywanie zbiorów informacji o dokumentach - Terminologia	
2	3
PN-89/N-01225 Rodzaje i części składowe bibliografii - Terminologia	
3	7
PN-N-01226:1991 Rodzaje i działalność bibliotek - Terminologia	
2	3
PN-N-01227:1992 Typologia dokumentów - Terminologia	
1	3
PN-ISO 5127:2005 Informacja i dokumentacja – Terminologia	
2	9

Bibliografie załącznikowe

40 wydawnictw zwartych (od 1988 r.)

PN-N-09127:1987 Zagadnienia organizacyjne i prawne – Terminologia	4
PN-89/N-01224 Opracowywanie zbiorów informacji o dokumentach - Terminologia	2
PN-89/N-01225 Rodzaje i części składowe bibliografii - Terminologia	3
PN-N-01226:1991 Rodzaje i działalność bibliotek - Terminologia	2
PN-N-01227:1992 Typologia dokumentów - Terminologia	3
PN-ISO 5127:2005 Informacja i dokumentacja – Terminologia	4

Zbiory bibliotek akademickich

Sylabusy przedmiotów INiB

- 5 uczelni nie udostępnia / nie posiada sylabusów;
- 2 uczelnie udostępniają kilka sylabusów;
- normy terminologiczne nie uwzględnione w sylabusach 4 uczelni;
- normy terminologiczne uwzględnione w sylabusach 2 uczelni.

Sylabusy przedmiotów INiB

IBiLN UŚ :

- PN-N-09127:1987 Zagadnienia organizacyjne i prawne
- PN-89/N-01224 Opracowywanie zbiorów informacji o dokumentach
- PN-89/N-01225 Rodzaje i części składowe bibliografii

IINiB UW r:

- PN-N-01227:1992 Typologia dokumentów

Wnioski

Normy terminologiczne nie są popularne ani w publikacjach, ani na zajęciach INiB.

Przyczyny:

- krytyka tłumaczonych definicji;
- zakres terminów w normach terminologicznych;
- preferowanie definicji ze słowników terminologicznych;
- koszt dostępu do norm;
- unikanie cytowania zbyt dużych fragmentów norm.

Dziękuję za uwagę

anna.matysek@us.edu.pl